

Dosarul nr.2ra-79/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător: C. Vîrlan

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: I. Muruianu, A. Danilov, N. Budăi

DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Grigore Cotovici,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Grigore Cotovici către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, încălcarea dreptului la un recurs efectiv și a dreptului privind protecția proprietății și compensarea prejudiciului material și moral cauzat prin aceste încălcări,

împotriva deciziei din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Grigore Cotovici, admis apelul declarat de Ministerul Justiției, și casată parțial hotărârea din 25 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 18 martie 2019, Grigore Cotovici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, încălcarea dreptului la un recurs efectiv

și a dreptului privind protecția proprietății și compensarea prejudiciului material și moral cauzat prin aceste încălcări.

În motivarea acțiunii, a indicat că este veteran de război, a participat la lupte pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova, activează în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova din anul 1992 până în prezent.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-l asigure pe Grigore Cotovici și membrii familiei acestuia cu spațiu locativ, conform normelor legislației în vigoare.

Hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2006 și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2006, iar odată cu intrarea în vigoare a hotărârii judecătorești menționate, s-a adresat cu cerere către executorul judecătoresc Igor Doroftei, prin care a solicitat executarea acesteia în conformitate cu Codul de executare și legislația în vigoare.

Astfel, prin încheierea executorului judecătoresc Igor Doroftei nr. 5-305/06 din 12 iunie 2006 cu privire la primirea spre executare a documentului executoriu și intentarea procedurii de executare, s-a dispus intentarea procedurii de executare, obligând Consiliul municipal Chișinău să execute decizia menționată, odată cu primirea încheierii date.

Potrivit răspunsului parvenit de la Primăria mun. Chișinău, inclusiv și prin răspunsul nr. 08-672 din 25 februarie 2008, executorului judecătoresc Igor Doroftei, i-a fost adus la cunoștință că executarea hotărârii instanței de judecată nu este posibilă, din cauza lipsei spațiului locativ liber în mun. Chișinău.

La cererea creditorului Grigore Cotovici din 17 februarie 2009, prin încheierea executorului judecătoresc Igor Doroftei din 23 septembrie 2009, în scopul asigurării documentului executoriu enunțat, a fost aplicat sechestru pe un apartament cu trei odăi din blocul locativ situat XXX.

Prin hotărârea Judecătoriei Grigoriopol (mun. Chișinău) din 15 aprilie 2009, s-a respins recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut încheierea executorului judecătoresc Igor Doroftei din 23 februarie 2009. Însă, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2009, recursul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău a fost admis, fiind casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care contestația depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău împotriva încheierii Oficiului de Executare Centru mun. Chișinău din 23 februarie 2009 a fost admisă, cu anularea încheierii executorului judecătoresc Igor Doroftei din 23 februarie 2009.

La 29 aprilie 2010 și 08 aprilie 2011, debitorii Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, au fost somați repetat de către executorul judecătoresc să-și execute obligația conform documentului executoriu nr.2-2071/05 din 14 decembrie 2005, emis de Judecătoria Centru, mun. Chișinău, însă aceștia, conform comunicatelor nr. 08-2718 din 13 mai 2010 și nr.08-2068 din 19 aprilie 2011, au informat executorul judecătoresc, precum că la momentul actual executarea hotărârii

instanței de judecată nu este posibilă, din lipsa spațiului locativ liber în mun. Chișinău.

La 24 octombrie 2010, repetat a solicitat, în scopul asigurării executării documentului executoriu, aplicarea sechestrului pe apartamentul XXX.

Drept urmare, prin încheierea executorului judecătoresc din 04 noiembrie 2011, s-a aplicat sechestrul pe apartamentul XXX, cu interzicerea debitorului de a emite dispoziții asupra bunului urmărit.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 martie 2012, a fost respins recursul Primăriei mun. Chișinău și s-a menținut încheierea executorului judecătoresc Igor Doroftei nr.064-31/2011 din 04 noiembrie 2011, care însă, a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2012.

Toate eforturile întreprinse în vederea realizării dreptului lezat, conform legislației în vigoare, nu au dat rezultate, iar din aceste considerente, hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, rămâne fără executare până în prezent.

La 01 decembrie 2012, a înaintat la CtEDO o cerere în conformitate cu art. 34 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și art. 45 și 47 ale Regulamentului Curții, înregistrată cu nr. 80455/12, Cotovici c. Moldovei, invocându-se încălcarea art. 6 al Convenției - încălcarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului la protecția proprietății, prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției, prin neexecutarea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2006 și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2006.

Prin scrisoarea CtEDO din 28 februarie 2013, a fost informat că, la 01 iulie 2011, în Republica Moldova a intrat în vigoare Legea Republicii Moldova nr.87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Astfel, în vederea realizării dreptului său, a depus cereri de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, în temeiul Legii nr.87 din 21 aprilie 2011.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 februarie 2013, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Grigore Cotovici împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat, prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, fiind constatat faptul încălcării dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și violarea drepturilor prevăzute de art. 6 și 13 a CEDO și art. 1 al Protocolului 1 Adițional la CEDO de către Statul Republica Moldova, fiind dispusă încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Grigore Cotovici, a sumei de 20000 de lei, cu titlu de prejudiciul moral.

Hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 februarie 2013, a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2013 și prin încheierea

Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2013, fiind prezentat spre executare titlul executoriu emis în temeiul hotărârii menționate.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 01 septembrie 2014, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Grigore Cotovici împotriva Ministerului Justiției cu privire la încălcarea drepturilor subiective, prevăzute de art. 6 și 13 CEDO și art. 1 al Protocolului 1 Adițional la CEDO, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului material și moral. S-a constatat faptul încălcării drepturilor subiective ale lui Grigore Cotovici garantate de art.6 și 13 CEDO și art.1 al Protocolului 1 Adițional la CEDO, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii emise de Judecătoria Centru, mun. Chișinău la 14 decembrie 2005, în cauza civilă nr. 2071/05, în perioada 20 februarie 2013 până la 04 iunie 2014. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Grigore Cotovici, suma de 3000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și suma de 20000 de lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău la 14 decembrie 2005, în cauza civilă nr. 2071/05, în perioada 20 februarie 2013 până la 04 iunie 2014. În rest, acțiunea lui Grigore Cotovici s-a respins ca neîntemeiată.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 01 septembrie 2014, a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2015 și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2015.

La 15 octombrie 2013, a înaintat o nouă cerere la CtEDO, în conformitate cu articolul 34 al CEDO, precum și cu articolele 45 și 47 ale Regulamentului Curții, cerere care a fost înregistrată cu nr.69759/13, Cotovici c. Moldovei, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, se încalcă art.6 al Convenției - dreptul la un proces echitabil și dreptul la protecția proprietății, prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției.

Conform scrisorii CtEDO din 24 septembrie 2015, Grigore Cotovici a fost informat că, la 24 septembrie 2015, CtEDO a adoptat decizia în cauza SA „Ial Texgal Aurica” c. Moldovei (cererea nr.16000/10) și altele 60 cereri, printre care este și cererea nr.69759/13 Cotovici c/Moldovei, care au fost toate conexe și comunicate Guvernului Republicii Moldova.

Astfel, a mai depus o acțiune în instanța de judecată, iar prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 16 februarie 2016, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Cotovici împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul Municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral. S-a constatat faptul încălcării dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii și a dreptului privind protecția proprietății. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Grigore Cotovici, echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral în mărime de 2000 de lei și prejudiciul material în mărime de 31400 de lei, iar în total 33400 de lei. În rest, acțiunea înaintată de Grigore Cotovici s-a respins.

Hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 16 februarie 2016, a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016 și prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2016.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iulie 2017, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Grigore Cotovici împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul Municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral. S-a constatat faptul încălcării dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii și dreptului privind protecția proprietății. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Grigore Cotovici, echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral în mărime de 3000 de lei și prejudiciul material în mărime de 38000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 de lei. În rest, acțiunea înaintată de Grigore Cotovici s-a respins ca neîntemeiată.

Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iulie 2017 a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018 și prin încheierile Curții Supreme de Justiție din 25 iulie 2018 și din 23 ianuarie 2019.

Potrivit practicii judiciare a CtEDO, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, dar cu executarea ei, invocându-se, că în acest sens i se aduc ingerințe drepturilor sale prevăzute de art. 6 al CEDO, care declară că fiecare persoană are dreptul la protejarea drepturilor sale civile de către o instanță independentă, care se va pronunța referitor la drepturile sale cu caracter civil.

Consideră că din cauza neexecutării hotărârii judecătorești adoptată în favoarea sa, nu poate beneficia de bunurile sale și în consecință, i se încalcă dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO.

Atât Consiliul municipal Chișinău, cât și Guvernul Republicii Moldova, nu au întreprins nicio măsură în vederea executării documentului executoriu vizat.

Până în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de realizare a drepturilor sale la executarea hotărârii judecătorești irevocabile, iar organele statale manifestă un tratament discriminatoriu față de el.

Prejudiciul material încasat anterior (plata pentru chirie), a fost pentru perioada de neexecutare din 05 iunie 2014 - 05 noiembrie 2015, în sumă de 34000 de lei (17 luni x 2000 lei lunar) și pentru perioada 05 noiembrie 2015 - 30 aprilie 2017, în sumă de 38000 (14 luni x 2000 lei lunar = 28000 lei și 4 luni x 2500 lei lunar = 10000 lei).

În prezenta cauză civilă, prejudiciul material suportat și solicitat este pentru perioada de neexecutare din 01 mai 2017 – 01 mai 2019, în sumă de 60000 de lei, plata pentru chirie, pentru 24 luni x 2500 de lei lunar, care este probat prin recipisa-declarație a locatorului, contractul de locațiune din 01 ianuarie 2017, înregistrat la Direcția Administrare Fiscală Botanica cu nr.3/2809 din 04 ianuarie 2017 și contractul de locațiune înregistrat la Direcția Administrare Fiscală Botanica cu nr.24220 din 27 decembrie 2018.

Prejudiciul moral pe care îl solicită în cauza dată este în sumă de 50000 de lei, pentru perioada de neexecutare a hotărârii instanței de fond din 01 mai 2017 - 01 mai 2019.

Astfel, solicită constatarea faptului de violare a drepturilor prevăzute de art. 6 și 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului 1 adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii emise de Judecătoria Centru, mun. Chișinău la 14 decembrie 2005, în cauza civilă nr. 2071/05, în perioada 01 mai 2017 - 01 mai 2019; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciul moral; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 60000 de lei, cu titlu de prejudiciul material, suportat pentru plata chiriei; încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 4500 de lei pentru asistență juridică și în sumă de 558,50 de lei pentru multiplicarea anexelor la cererea de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 25 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Cotovici. S-a constatat încălcarea dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii emise de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău la 14 decembrie 2005. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerul Justiției, în beneficiul lui Grigore Cotovici, prejudiciul moral în mărime de 2000 de lei și prejudiciul material în mărime de 60000 de lei, precum și cheltuielile pentru asistență juridică în suma de 4500 de lei. În rest acțiunea lui Grigore Cotovici, s-a respins.

La 26 iunie 2019, la 16 iulie 2019 și la 05 septembrie 2019, Grigore Cotovici a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2019, în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care pretenția lui Grigore Cotovici împotriva Ministerului Justiției cu privire la compensarea prejudiciului moral să fie admisă integral.

La 11 iulie 2019 și la 24 septembrie 2019, Ministerul Justiției a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Grigore Cotovici să fie respinsă integral.

Prin decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Grigore Cotovici a fost respins și s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției.

S-a casat hotărârea primei instanțe în partea constatării încălcării dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii emise de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău la 14 decembrie 2005, încasării prejudiciului material în mărime de 60000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 2000 de lei, și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut.

La 22.10.2019, Grigore Cotovici a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, fiind adoptată cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și modificarea hotărârii primei instanțe în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 26 septembrie 2019, iar recursul a fost declarat la 22 octombrie 2019. Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Prin încheierea din 05 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

Examinând materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului s-a stabilit că, Grigore Cotovici pretinde la repararea prejudiciului material și celui moral ca urmare a încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, și anume a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14.12.2005, prin care a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să-l asigure pe el împreună cu membrii familiei lui cu spațiu locativ conform normelor legislației în vigoare, hotărâre care a devenit irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2006.

Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nr. 87 din 21.04.2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta Lege și de legislația procesuală civilă.

Conform art. 2 alin. (6) din legea menționată, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în

cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

Deci, în urma constatării faptului dacă a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță fiind investită cu judecarea cauzei a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Cotovici. A constatat încălcarea dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii emise de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău la 14 decembrie 2005.

În motivarea soluției, prima instanță a constatat că, neexecutarea hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005 constituie o încălcare a dreptului reclamantului Cotovici Grigore la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și reprezintă o violare a dreptului subiectiv al acestuia garantat de art. 6 CEDO.

Instanța a apreciat că, suma de 2000 de lei cu titlu de prejudiciu moral este suficientă, iar prejudiciul material în mărime de 60000 de lei este justificat pe faptul încheierii la 01 ianuarie 2017 a contractului de închiriere a spațiului locativ cu plata lunară de 2500 de lei, totodată, fiind dispusă și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în suma de 4500 de lei. În rest acțiunea lui Grigore Cotovici, s-a respins.

Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, a respins apelul declarat de Grigore Cotovici cu privire la modificarea sumelor acordate de prima instanță și a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, casând hotărârea primei instanțe în partea admiterii parțiale a acțiunii, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii înaintate de Grigore Cotovici.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că prima instanță greșit a constatat încălcarea dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005 și neîntemeiat a încasat din contul Ministerului Justiției în beneficiul lui Grigore Cotovici prejudiciul moral și material, iar în fundamentarea concluziei sale, instanța de apel a reținut că atunci când se constată o neexecutare continuă, termenul nerezonabil se va aprecia doar de la data nașterii obligației de executare și până la ziua adoptării hotărârii cu privire la o eventuală constatare a violării/neviolării dreptului declarat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Totodată, instanța de apel a conchis că legislația care reglementează asigurarea cu spațiu locativ a polițiștilor, a fost modificată în timp, și respectiv, până la 04 decembrie 2009, Grigore Cotovici deținea acest drept, de la 04 decembrie 2009 până la 05 martie 2013, legea nu garanta un spațiu locativ polițiștilor, iar de la 05 martie 2013 până la 07 iulie 2017, legea oferea acest spațiu în anumite condiții, iar după 01 iulie 2017, legea nu mai garantează acest drept.

Pe cale de consecință, în opinia instanței de apel, prejudiciul cauzat lui Grigore Cotovici pentru neexecutarea hotărârii Judecătoreiei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, a fost compensat prin sumele încasate prin hotărârile judecătorești enunțate *supra*, iar, în prezenta acțiune, Grigore Cotovici nu mai este îndreptățit să solicite constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii și respectiv a reparării prejudiciului cauzat, în condițiile în care, Grigore Cotovici a încetat la data de 30 martie 2015 raportul de muncă cu angajatorul, iar raportul de muncă după reangajarea lui este reglementat de alte norme de drept decât cele în conformitate cu care debitorul a fost obligat să îi acorde spațiu de locuit lui Grigore Cotovici și familiei sale, pe perioada activității sale în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, norme care după data de 07 iulie 2017 – nu mai impun obligația de a-l asigura pe Grigore Cotovici și familia sa cu spațiu de locuit.

Analizând criticile invocate asupra temeiniciei deciziei recurate, Colegiul consideră că acestea sunt întemeiate, ori soluția instanței de apel în speță este eronată, adoptată cu încălcarea normelor de drept material, care afectează legalitatea deciziei contestate și însuși conținutul unui proces echitabil.

Așadar, instanța de recurs întru soluționarea justă a cauzei va aplica legislația pertinentă internă în coroborare cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Curtea Constituțională a RM, în hotărârea sa din 15 ianuarie 2013, cu nr. 1, § 60, a stabilit că dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești constituie parte integrantă a dreptului de acces la justiție.

De asemenea, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut, cu titlu de principiu, că dreptul la un proces echitabil ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică a unui stat ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână inoperabilă, în detrimentul unei părți a procesului (*Immobiliare Saffi v. Italia*, 28 iulie 1999, § 63; *Șandor v. România*, 24 martie 2005, § 23).

În același timp, Curtea Europeană a menționat că dreptul de acces la justiție nu poate obliga un stat să dispună executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, indiferent de circumstanțe. Atunci când autoritățile sunt obligate să execute o hotărâre judecătorească și omit acest fapt, poate fi angajată răspunderea statului prin prisma articolului 6 § 1 din Convenție (*Fociac v. România*, 3 februarie 2005, § 68).

În cauza *Prodan contra Moldovei*, Curtea a menționat că o autoritate statală nu poate invoca lipsa fondurilor sau lipsa locuințelor pentru a motiva neexecutarea unei hotărâri judecătorești.

În lumina jurisprudenței CtEDO pe cauzele *Josan contra Moldovei*, *Mazepa contra Moldovei*, *Holomiov contra Moldovei*, s-a relevat că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei și cu referință la următoarele criterii de apreciere: complexitatea cauzei, comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților precum și miza (interesul) pentru reclamant.

Prin urmare, Colegiul identifică următoarele particularități relevante ale cauzei și anume: la caz, neexecutarea hotărârii judecătorești este continuă, debitorul reprezintă o autoritate de stat, caracterul obligației de executare este de natură nepatrimonială.

Deci, în contextul dat, ținând cont de natura juridică a litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că prima instanță a examinat principalele întrebări juridice puse în fața instanței prin pretențiile și obiecțiile părților procesului și astfel corect și întemeiat a dispus admiterea parțială a acțiunii înaintate de Grigore Cotovici, iar concluziile instanței de apel Colegiul le consideră ca fiind eronate, dictate de aplicarea eronată a normelor de drept material și aprecierea arbitrară a materialelor cauzei, motiv pentru care decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2019 urmează a fi casată, iar hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2019 urmează a fi menținută, ca fiind adoptată ca urmare a elucidării corecte a circumstanțelor cauzei, în corespundere cu normele de drept material și procedural.

În acest sens, instanța de recurs reține ca neîntemeiată concluzia instanței de apel, precum că prima instanță neîntemeiat a considerat necesar de a admite parțial acțiunea înaintată de Grigore Cotovici, or, în speță, reieșind din situația de fapt expusă, nu s-a constatat încălcarea dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în perioada 01 mai 2017-01 mai 2019.

Totodată, instanța de recurs notează că pronunțarea asupra altor obiecții invocate în cererea de recurs a lui Grigore Cotovici cu privire la modificarea sumei încasate de către prima instanță cu titlu de prejudiciu moral, este inoportună în situația în care prima instanță, la examinarea cauzei, a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, a determinat cadrul legal aplicabil litigiului, a analizat și a apreciat materialul probatoriu la justa lui valoare, pronunțând o soluție întemeiată în acest sens.

Prin urmare, aspectele indicate conduc la concluzia că procedura desfășurată în instanța de apel nu corespunde exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în ordine de apel nu poate echivala cu soluționare efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Grigore Cotovici.

Se casează decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 25 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Grigore Cotovici către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea

În termen rezonabil a hotărârii, încălcarea dreptului la un recurs efectiv și a dreptului privind protecția proprietății și compensarea prejudiciului material și moral cauzat prin aceste încălcări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu